

Racionális törtfüggvények integrálása

Egyszerű alapesetek:

$$1) \int \frac{A}{ax+b} dx = \frac{A}{a} \ln|ax+b| + C$$

$$2) \int \frac{A}{(ax+b)^n} dx = \frac{A}{a(1-n)} (ax+b)^{1-n} + C \quad \text{ha } n \neq 1$$

3/a $\int \frac{A}{ax^2+bx+c} dx$ és $b^2 - 4ac < 0$, akkor visszavezetjük az $\int \frac{1}{1+u^2} du = \arctg u + C$ esetre.

$$\text{Példa: } \int \frac{dx}{x^2+4x+13} = \int \frac{dx}{(x+2)^2+9} = \frac{1}{9} \int \frac{dx}{\left(\frac{x+2}{3}\right)^2+1} = \frac{1}{3} \arctg \frac{x+2}{3} + C$$

3/b Ha $b^2 - 4ac = 0$, akkor 2) eset.

$$\text{Példa: } \int \frac{dx}{x^2+4x+4} = \int \frac{dx}{(x+2)^2} = \int (x+2)^{-2} dx = -\frac{1}{x+2} + C$$

3/c Ha $b^2 - 4ac > 0$, akkor vagy $\int \frac{1}{u^2-1} du$ alakra hozzuk, vagy parciális törtekre bontjuk.

$$\text{Példa: } \int \frac{dx}{x^2+4x+3} = \int \frac{dx}{(x+1)(x+3)} = \int \left(\frac{\frac{1}{2}}{x+1} - \frac{\frac{1}{2}}{x+3} \right) dx = \frac{1}{2} \ln|x+1| - \frac{1}{2} \ln|x+3| + C$$

$$4) \int \frac{Ax+B}{ax^2+bx+c} dx = \frac{A}{2a} \int \frac{2ax+b + \frac{2aB}{A} - b}{ax^2+bx+c} dx$$

Általános eset:

$\int \frac{P_k(x)}{P_n(x)} dx$ Ha $k \geq n$, akkor első lépés egy polinom osztás:

$$\frac{P_k(x)}{P_n(x)} = Q_{k-n}(x) + \frac{R_l(x)}{P_n(x)}, \quad \text{ahol } l < n.$$

$\int \frac{P_k(x)}{P_n(x)} dx$ integrálása $k < n$ esetén: nevezőt szorzattá, majd az integrandust parciális törtekre bontjuk.

Ha a nevezőnek csak egyszeres gyökei vannak:

$$\int \frac{P_k(x)}{(x-x_1) \cdots (x-x_n)} dx = \int \left(\frac{A_1}{x-x_1} + \cdots + \frac{A_n}{x-x_n} \right) dx$$

Ha a nevezőnek van többszörös valós gyöke:

$$\int \frac{P_k(x)}{(x-x_0)^n} dx = \int \left(\frac{A_n}{(x-x_0)^n} + \frac{A_{n-1}}{(x-x_0)^{n-1}} + \cdots + \frac{A_1}{x-x_0} \right) dx$$

Ha van fel nem bontható másodfokú faktor a nevezőben:

$$\int \frac{P_k(x)}{(x-x_1) \cdots (x-x_i)(ax^2+bx+c)} dx = \int \left(\frac{A_1}{x-x_1} + \cdots + \frac{A_i}{x-x_i} + \frac{Bx+C}{ax^2+bx+c} \right) dx$$

